

Briselē, 2025. gada 20. novembrī
(OR. en)

15717/25

VETER 121
AGRILEG 182
PHARM 170
MI 934

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 19. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 699 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par Komisijas novērtējumu situācijai attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanu ar veterinārajām zālēm un to izslēgšanu no pārtikas aprites, arī situācijai attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku importu no trešām valstīm

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 699 final.

Pielikumā: COM(2025) 699 final

Briselē, 19.11.2025.
COM(2025) 699 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Komisijas novērtējumu situācijai attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanu ar veterinārajām zālēm un to izslēgšanu no pārtikas aprites, arī situācijai attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku importu no trešām valstīm

1. IEVADS

Ar šo ziņojumu tiek izpildīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/6¹ par veterinārajām zālēm (“VZ regula”) 158. pantā noteiktais Komisijas pienākums novērtēt situāciju attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku (piemēram, zirgu, ēzeļu, mūļu u. c.) ārstēšanu ar veterinārajām zālēm un to izslēgšanu no pārtikas aprites, arī situāciju attiecībā uz importu no trešām valstīm.

Tajā ir arī izklāstīti Komisijas secinājumi par iespējamajām darbībām, kas jāveic, lai uzlabotu pašreizējo situāciju, un to iespējamo ietekmi uz sabiedrības veselību, dzīvnieku labturību, krāpšanas risku un vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem ar trešām valstīm.

2. KONTEKSTS

Saskaņā ar ES tiesību aktiem² zirgu dzimtas dzīvniekus (dēvētus arī par “nepārnadžiem”, “zirgiem” vai “*Equidae*”) uzskata par produktīvajiem dzīvniekiem³. Lai aizsargātu sabiedrības veselību, zirgu dzimtas dzīvnieki ir neatgriezeniski jāizslēdz⁴ no pārtikas aprites, ja tie ir ārstēti ar zālēm, kas satur aktīvās vielas, kuras ir aizliegts lietot produktīvajiem dzīvniekiem⁵ vai kuras nav atļautas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 470/2009⁶ (regula par maksimālo atlieku līmeni jeb “MAL regula”). Ja produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem ir ievadītas vielas, kas iekļautas zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanai paredzēto būtisko vielu sarakstā⁷ (BVS), šo dzīvnieku kaušana būtu jāatliek uz sešiem mēnešiem. Noteiktos apstākļos produktīvajiem zirgu dzimtas

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/6 (2018. gada 11. decembris) par veterinārajām zālēm un ar ko atceļ Direktīvu 2001/82/EK (OV L 4, 7.1.2019., 43. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/OJ>).

² 38. pants Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2021/963 (2021. gada 10. jūnijs), ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/429, (ES) 2016/1012 un (ES) 2019/6 piemērošanai attiecībā uz zirgu identifikāciju un reģistrāciju un izveido identifikācijas dokumentu paraugus attiecībā uz šiem dzīvniekiem (OV L 213, 16.6.2021., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/963/OJ).

³ Regulas (ES) 2019/6 4. panta 38. punkts.

⁴ Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2021/963 38.–42. pants.

⁵ Padomes Direktīva 96/22/EK (1996. gada 29. aprīlis) par noteiktu hormonālas vai tireostatiskas iedarbības vielu un beta-agonistu lietošanas aizliegumu lopkopībā un par Direktīvu 81/602/EEK, 88/146/EEK un 88/299/EEK atcelšanu (OV L 125, 23.5.1996., 3. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1996/22/OJ>), lasāma kopā ar I pielikuma 2. tabulu Komisijas Regulā (ES) Nr. 37/2010 (2009. gada 22. decembris) par farmakoloģiski aktīvajām vielām un to klasifikāciju pēc to atlieku maksimāli pieļaujamā satura dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos (OV L 15, 20.1.2010., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/2010/37\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2010/37(1)/oj)).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 470/2009 (2009. gada 6. maijs), ar ko nosaka Kopienas procedūras farmakoloģiski aktīvo vielu atlieku pieļaujamo daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos, ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 2377/90 un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/82/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 726/2004 (OV L 152, 16.6.2009., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/470/OJ>).

⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2025/901, ar ko izveido tādu vielu sarakstu, kuras ir būtiskas zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanai vai kuras salīdzinājumā ar citām attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvniekiem pieejamām ārstēšanas izvēlēm dod papildu klīniskus ieguvumus un kuru gadījumā attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvniekiem noteiktais zāļu izdalīšanās periods ir seši mēneši (OV L, 2025/901, 20.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/901/OJ), un Komisijas Regula (EK) Nr. 1950/2006 (2006. gada 13. decembris), ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2001/82/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz veterinārajām zālēm, izveido to vielu sarakstu, kuras ir būtiskas zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanā (OV L 367, 22.12.2006., 33. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1950/OJ>), ar grozījumiem.

dzīvniekiem var ievadīt veterinārās zāles, ko atļauts lietot citu sugu dzīvniekiem, vai cilvēkiem paredzētas zāles, ja attiecīgajai indikācijai nav atļautu zāļu vai zāles nav pieejamas tirgū⁸.

Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem⁹ zirgu dzimtas dzīvniekus no pārtikas aprites var izslēgt tikai atbildīgais veterinārārsts vai kompetentā iestāde (KI). Daudzi dzīvnieki, kas audzēti ES un nonāk pārtikas aprītē, ir bijušie lolojumdzīvnieki, sporta vai vaislas dzīvnieki. Sabiedrības priekšstats par zirgu dzimtas dzīvniekiem kā lolojumdzīvniekiem, sporta vai vaislas dzīvniekiem un produktīvajiem dzīvniekiem bieži vien apgrūtina to juridisko prasību īstenošanu, kas saistītas ar pārtikas nekaitīguma riskiem, kuri attiecas uz šo dzīvnieku ārstēšanu ar zālēm.

Kopumā veterināro zāļu tirgus ir sadalīts starp produktīvajiem dzīvniekiem un lolojumdzīvniekiem; abiem sektoriem ir jāapmierina daudzu sugu dzīvnieku ārstēšanas vajadzības. Rezultātā tirgus ir sadrumstalots¹⁰. Lopkopju veiktajai dzīvnieku ārstēšanai jābūt izmaksu ziņā lietderīgai. Turklāt ir pierādīts, ka dzīvnieku veselības nozares apsvērumi par ieguldījumu atdevi un izmaksām, kas saistītas ar veterināro zāļu turēšanu tirgū, kavē jaunu veterināro zāļu izstrādi. Šī situācija vairāk ietekmē zāles, kas paredzētas retāk izplatītām indikācijām un dzīvnieku sugām, kuru populācija ir mazāka. Piemēram, izmaksas, kas saistītas ar tādu datu sniegšanu, kuri vajadzīgi veterināro zāļu aktīvās vielas maksimālā atlieku līmeņa (MAL) noteikšanai, produktīvo zirgu dzimtas dzīvnieku gadījumā var neatsvērt ienākumi, kas gūti šā produkta pārdošanā.

Viens no VZ regulas (ko sāka piemērot 2022. gada janvārī) mērķiem ir palielināt veterināro zāļu pieejamību, turklāt visaugstākajā līmenī nodrošinot sabiedrības un dzīvnieku veselības un vides aizsardzību. VZ regulā ir paredzēti īpaši noteikumi, kuru mērķis ir palielināt zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanas pieejamību un tādējādi uzlabot to veselību un labturību, vienlaikus aizsargājot arī sabiedrības veselību.

Daži noteikumi ir vispārīgāki, un to mērķis ir stimulēt¹¹ atļauju piešķiršanu veterinārajām zālēm, kas paredzētas ierobežotiem tirgiem¹², piemēram, veterinārajām zālēm zirgu dzimtas dzīvniekiem. Ar zināmiem nosacījumiem VZ regulā ir atļauta arī zāļu lietošana ārpus tirdzniecības atļaujas nosacījumiem¹³, t. s., “kaskādveida izmantošana”. Minētie nosacījumi ir atkarīgi no tā, vai dzīvnieki ir produktīvie vai neproduktīvie dzīvnieki (piem., zirgu dzimtas dzīvnieki, kas izslēgti no pārtikas aprites). Lai palielinātu produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem izmantojamo zāļu pieejamību, VZ regulā ir arī paredzēts izveidot sarakstu¹⁴ ar vielām, kuras ir būtiskas zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanai vai kuras salīdzinājumā ar citām zirgu dzimtas dzīvniekiem pieejamajām ārstēšanas iespējām dod papildu klīniskus ieguvumus un kuru izdalīšanās periods ir seši mēneši.

⁸ Regulas (ES) 2019/6 113. pants kopā ar 115. pantu.

⁹ Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2021/963 38. pants.

¹⁰ Komisijas dienestu darba dokuments “Ietekmes novērtējums, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par veterinārajām zālēm” /* SWD/2014/0273 final */.

¹¹ Regulas (ES) 2019/6 23. pants (iespēja iesniegt pieteikumu attiecībā uz ierobežotiem tirgiem, neiesniedzot noteiktu dokumentāciju) vai 39. un 40. pants (piem., 14 gadu sākotnējā datu aizsardzība).

¹² *Ibid.*, 4. panta 29. punkts.

¹³ *Ibid.*, 112., 113. un 115. pants.

¹⁴ *Ibid.*, 115. panta 5. punkts un Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2025/901. Komisijas Regulu (EK) Nr. 1950/2006, kas grozīta ar Regulu (EK) Nr. 122/2013, piemēro līdz 2027. gada 21. maijam.

Lai nodrošinātu izsekojamību un drošu izslēgšanu no pārtikas aprites, zirgu dzimtas dzīvniekiem ES ir jābūt identificētiem ar¹⁵ unikālu kodu, fiziskiem identifikācijas līdzekļiem (injicējamu transponderu vai krotāliju)¹⁶ un individuālu pastāvīgo identifikācijas dokumentu (sauktu arī par “pasi”)¹⁷. Zirgu dzimtas dzīvnieki parasti ir jāidentificē dalībvalsts noteiktā laikposmā līdz 12 mēnešu vecuma sasniegšanai vai pirms dzīvnieka aizvešanas no dzimšanas objekta uz laikposmu, kas pārsniedz 30 dienas¹⁸. Dzīvnieku identifikācijas aiztures un to pases vai fiziskā identifikācijas līdzekļa nozaudēšanas gadījumā tie jāizslēdz no pārtikas aprites¹⁹, ja vien operators nevar apmierinoši pamatot, ka ārstēšana nav ietekmējusi²⁰ zirgu dzimtas dzīvnieka statusu “paredzēts nokaušanai ar mērķi lietot pārtikā”. Pasē ir arī informācija par to, vai konkrēts zirgu dzimtas dzīvnieks ir izslēgts no nokaušanas lietošanai pārtikā vai ārstēts ar BVS vielām²¹. Dalībvalstīm ir jāizveido un jāuztur datubāzes²², kurās iekļauts unikālais kods, transpondera uzrādītais identifikācijas kods un ziņas par pasi un dzīvnieku²³, kā arī informācija par dzīvnieka statusu attiecībā uz pārtikas apriti²⁴ (“statuss pārtikas aprītē”).

No pārtikas aprites izslēgto zirgu dzimtas dzīvnieku pārvaldība var būt sarežģīta, ja to īpašnieki tos vairs nevēlas vai nevar turēt. Tā kā šie dzīvnieki ir izslēgti no pārtikas aprites, tie ir jātur līdz to nāvei vai eitanāzijai. Tomēr dažās dalībvalstīs tos nevar eitanazēt bez pamatota iemesla. Dažkārt eitanāzijas un liemeņa utilizācijas cena īpašniekiem var būt pārāk augsta. Tāpēc rodas problēma, ka daži zirgu dzimtas dzīvnieki var netikt ārstēti, lai tos neizslēgtu no pārtikas aprites, bet no pārtikas aprites jau izslēgtie dzīvnieki var tikt atstāti novārtā vai pamesti. Abas situācijas radītu nopietnas problēmas saistībā ar dzīvnieku veselību un labturību. Uzņēmumos, kas īpaši nodarbojas ar zirgu dzimtas dzīvnieku gaļas ražošanu, lai gan tādu Eiropā ir salīdzinoši maz, zirgu dzimtas dzīvnieka izslēgšana no pārtikas aprites nozīmē, ka tam vairs nav nekādas vērtības. Kopumā šie faktori rada apstākļus, kas var stimulēt nelikumīgu un krāpniecisku praksi, kā to apliecina gan agrāki, gan nesenāki gadījumi²⁵. Tā var ietvert manipulācijas ar pasi, zirgu dzimtas dzīvnieku neizslēgšanu no pārtikas aprites pēc ārstēšanas ar zālēm, kas nav atļautas produktīvajiem dzīvniekiem, ārstēšanas ar šādām zālēm neregistrēšanu un zirgu dzimtas

¹⁵ 114. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/OJ>).

¹⁶ 58. un 59. pants Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/2035 (2019. gada 28. jūnijs), ar ko attiecībā uz noteikumiem, kurus piemēro sauszemes dzīvnieku turēšanas objektiem un inkubatorijiem, un attiecībā uz konkrētu sauszemes dzīvnieku un inkubējamu olu izsekojamību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 314, 5.12.2019., 115. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/2035/OJ), ar grozījumiem.

¹⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/963.

¹⁸ *Ibid.*, 21. pants.

¹⁹ *Ibid.*, 25. panta 1. punkts un 2. punkta d) apakšpunkts.

²⁰ *Ibid.*, 38. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

²¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/577 (2021. gada 29. janvāris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/6 attiecībā uz tās informācijas saturu un formātu, kas vajadzīga, lai varētu piemērot 112. panta 4. punktu un 115. panta 5. punktu, un kas jāiekļauj minētās regulas 8. panta 4. punktā minētajā individuālajā pastāvīgajā identifikācijas dokumentā (OV L 123, 9.4.2021., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/577/OJ).

²² Regulas (ES) 2016/429 109. pants.

²³ 64. pants Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/2035 (2019. gada 28. jūnijs), ar ko attiecībā uz noteikumiem, kurus piemēro sauszemes dzīvnieku turēšanas objektiem un inkubatorijiem, un attiecībā uz konkrētu sauszemes dzīvnieku un inkubējamu olu izsekojamību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 314, 5.12.2019., 115. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/2035/OJ), ar grozījumiem.

²⁴ Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2021/963 6. panta 1. punkts un 7. panta 2. punkta c) apakšpunkts.

²⁵ Profesora Padija Vola (*Paddy Wall*) ziņojums par zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju, reģistrāciju un izsekojamību Īrijā, pieejams [šeit](#).

dzīvnieku identifikācijas viltošanu. Tas viss varētu radīt situāciju, ka tiek kauti zirgu dzimtas dzīvnieki, kurus būtu bijis jāizslēdz no pārtikas aprites.

Uz produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem un to produktiem cita starpā attiecas Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/2292²⁶ noteiktās prasības par ievēšanu ES. Tas nozīmē, ka zirgu dzimtas dzīvniekus, kurus paredzēts nokaut lietošanai pārtikā un kuri ir ārstēti ar vielām, kas aizliegtas saskaņā ar Direktīvu 96/22/EK, ar aizliegtajām vielām, kuras norādītas Komisijas Regulas (ES) Nr. 37/2010 pielikuma 2. tabulā, vai ar vielām, kas nav iekļautas tās pašas regulas pielikuma 1. tabulā, kā arī gaļu, kura iegūta no šādiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, kas nokauti trešās valstīs, Eiropas Savienībā nedrīkst ievest. Dzīvu zirgu dzimtas dzīvnieku eksportēšana uz ES²⁷ vai zirgu dzimtas dzīvnieku gaļas ievēšana ES²⁸ pašlaik ir atļauta tikai dažām valstīm.

Lai apkopotu un analizētu pierādījumus, kas par pašreizējo situāciju iegūti laikposmā no 2018. līdz 2022. gadam, Komisija iecēla darbuzņēmēju pētījuma (“pētījums”) veikšanai. Savā ziņojumā²⁹ darbuzņēmējs izskatīja vairākus pētījuma jautājumus, aplūkoja darbības, ko dalībvalstu kompetentās iestādes un ieinteresētās personas ierosinājušas pašreizējās situācijas uzlabošanai, un novērtēja šo darbību iespējamo ietekmi uz sabiedrības veselību, dzīvnieku labturību, krāpšanas risku un vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem ar trešām valstīm. Pētījuma vajadzībām darbuzņēmējs meklēja informāciju literatūras avotos, noteica attiecīgo pierādījumu avotus un izstrādāja apspriešanas stratēģiju. Otrajā posmā darbuzņēmējs apkopoja datus un viedokļus no attiecīgajām KI un ieinteresētajām personām un analizēja pieejamo informāciju.

3. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS NOVĒRTĒJUMS

Tā kā par vairākiem pētījuma jautājumiem kompetentajām iestādēm un ieinteresētajām personām bija pieejami ļoti ierobežoti dati vai to nebija vispār, darbuzņēmējs nespēja izdarīt pamatotus un reprezentatīvus secinājumus par situāciju ES līmenī. Attiecībā uz 2018.–2022. gada novērošanas periodu cita starpā trūka precīzu datu par izslēgšanas no pārtikas aprites iemesliem, eitanāzijas izmantošanu pēc izslēgšanas no pārtikas aprites vai to dzīvnieku procentuālo daļu, kuri ārstēti ar veterinārajām zālēm citādi, nekā paredz tirdzniecības atļaujas (TA) nosacījumi. Turpmāk sniegtajā novērtējumā galvenā uzmanība ir pievērsta VZ regulas 158. panta galvenajam priekšmetam, t. i., zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanai ar zālēm un to izslēgšanai no pārtikas aprites, arī importam no trešām valstīm.

No pārtikas aprites izslēgto zirgu dzimtas dzīvnieku īpatsvars dalībvalstīs ievērojami atšķiras – tas ir no 5 līdz 95 %. Dažās dalībvalstīs, kurās dzīvnieku skaits ir lielāks, šis īpatsvars ir no 6 līdz 60 %. Precīza informācija par izslēgšanas iemesliem nav plaši pieejama. Tāpēc ir grūti

²⁶ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/2292 (2022. gada 6. septembris), ar ko attiecībā uz prasībām par produktīvo dzīvnieku un noteiktu lietošanai pārtikā paredzētu preču sūtījumu ievēšanu Savienībā papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 (OV L 304, 24.11.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2292/OJ).

²⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/404 (2021. gada 24. marts), ar ko nosaka tādu trešo valstu, teritoriju vai to zonu sarakstus, no kurām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 atļauts Savienībā ievest dzīvniekus, reproduktīvos produktus un dzīvnieku izcelsmes produktus (OV L 114, 31.3.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/404/OJ).

²⁸ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/405 (2021. gada 24. marts), ar ko nosaka tādu trešo valstu vai to reģionu sarakstus, no kurām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 atļauts Savienībā ievest noteiktus dzīvniekus un preces, kuri paredzēti lietošanai pārtikā (OV L 114, 31.3.2021., 118. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/405/OJ).

²⁹ OPERA Srl, “Situācijas pētījums attiecībā uz zirgu dzimtas dzīvnieku medicīnisku ārstēšanu un to izslēgšanu no pārtikas aprites. Galīgais ziņojums”, EW-01-25-072-EN-N, Eiropas Savienība, Luksemburga, 2025, ISBN 978-92-68-28492-6, doi:10.2875/8634652, pieejams <http://data.europa.eu/doi/10.2875/8634652>.

secināt, vai izslēgšana ir vairāk saistīta ar veterināro ārstēšanu vai KI lēmumu (piem., novēlota identificēšana, pasu dublikāti vai aizstājējpasas). Tas ir svarīgs aspekts, jo izslēgšanas pirmcēloņi un iespējamās darbības tās novēršanai var atšķirties.

Galvenais pirmcēlonis zirgu dzimtas dzīvnieku izslēgšanai no pārtikas aprites ārstēšanas dēļ ir tādu zāļu trūkums, kas ļautu ārstētajam dzīvniekam palikt pārtikas aprītē.

Pētījumā tika ņemti vērā viedokļi par ierobežojumiem, kas saistīti ar jaunu veterināro zāļu izstrādi un atļaušanu lietot produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, to vidū tas, ka zirgu dzimtas dzīvnieku tirgus, ņemot vērā dārgās TA procedūras, ir salīdzinoši mazs. Minētos ierobežojumus pastiprina dažu zirgu dzimtas dzīvnieku indikāciju retā sastopamība un izmaksas, kas saistītas ar tādu datu sniegšanu, kuri vajadzīgi MAL noteikšanai, konkrēto VZ izdalīšanās perioda noteikšanai un attiecīgo VZ uzturēšanai tirgū. Attiecībā uz ES tiesību aktu noteikumiem, kuru mērķis ir stimulēt produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem paredzētu zāļu pieejamību, jānorāda, ka MAL regulā paredzētā MAL ekstrapolācija ir izrādījusies maznoderīga, jo galvenais ierobežojošais faktors ir izmaksas, ko rada pētījumi par konkrētu veterināro zāļu izdalīšanās periodu. Ir vajadzīgs vairāk laika, lai novērtētu to jauno VZ regulā iekļauto noteikumu ietekmi, kuru mērķis ir stimulēt zāļu pieejamību (piem., ierobežotiem tirgiem paredzētu pieteikumu iesniegšana)³⁰.

Pētījumā nevarēja sniegt datus par to dzīvnieku procentuālo daļu, kas ārstēti ar veterinārajām zālēm, kuru dēļ tie bija jāizslēdz no pārtikas aprites, vai kas ārstēti ar kādu BVS iekļauto vielu vai ar zālēm, kuras izmantotas citādi, nekā paredzēts to TA nosacījumos. Tomēr tika ziņots, ka bieži vien gadījumos, kad saskaņā ar VZ regulas 113. pantu ir vajadzīgas citās dalībvalstīs pieejamas atļautas veterinārās zāles, ārstēšanas steidzamības dēļ tiek lietotas tādas zāles, kuru dēļ dzīvnieks tiek izslēgts no pārtikas aprites.

Pētījumā arī tika konstatēts, ka zirgu dzimtas dzīvnieku izslēgšanu no pārtikas aprites veicina vispārējs zināšanu trūkums, pārpratumi vai sarežģītu noteikumu, juridisku tekstu un pamatnostādņu par veterināro zāļu lietošanu neievērošana veterinārārstu un zirgu dzimtas dzīvnieku turētāju vidū. Tas ietver izpratnes trūkumu par to, kas ir veterināro zāļu lietošana citādi, nekā paredz TA nosacījumi, saskaņā ar VZ regulas 112. panta 4. punktu vai 113. pantu salīdzinājumā ar tā dēvēto nereglamentēto lietošanu, kura ES tiesību aktos nav atļauta.

Ar izslēgšanu no pārtikas aprites saistītas dzīvnieku labturības problēmas, piemēram, dzīvnieku pamešana vai eitanazēšana, šķiet diezgan retas. Tomēr šīs problēmas, šķiet, biežāk skar gaļas ražošanai paredzētus zirgu dzimtas dzīvniekus, kuriem bieži vien netiek nodrošināta optimāla ārstēšana, lai izvairītos no to izslēgšanas no pārtikas aprites. Tas savukārt negatīvi ietekmē šo dzīvnieku veselību un labturību.

Zirgu dzimtas dzīvniekus izslēdzot no pārtikas aprites, var izraisīt tādas krāpnieciskas darbības identifikācijas un dokumentu izsekojamības jomā, kuru mērķis ir izslēgtos dzīvniekus nelikumīgi atgriezt pārtikas aprītē. ES Brīdināšanas un sadarbības tīkla dati liecina, ka laikposmā no 2018. līdz 2024. gadam Eiropas Savienībā tika konstatēti 60 šādas atgriešanas gadījumi. Papildus dzīvnieku labturības apsvērumiem šādas krāpnieciskas darbības var radīt bažas par sabiedrības veselību, jo izslēgtie dzīvnieki var būt ārstēti ar aizliegtām vielām, kurām nevar noteikt drošu MAL (t. i., nevar noteikt, kāds ir drošs zāļu izdalīšanās periods). Plašākā

³⁰ Kā liecina [EMA tīmekļvietnē](#) pieejamā informācija, kopš VZ regulas piemērošanas sākuma attiecībā uz atbilstību 23. panta nosacījumiem ir novērtētas 17 veterinārās zāles, kas paredzētas zirgiem, un 10 zāles ir atzītas par atbilstīgām.

nozīmē šīs krāpnieciskās darbības negatīvi un netaisnīgi ietekmē to dzīvnieku turētāju un pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju reputāciju, kuri ievēro ES tiesību aktus.

Pētījumā tika konstatēts, ka pastāvošie kontroles mehānismi ir spējuši atklāt krāpniecisku darbību un neatbilstības ES noteikumiem. Tomēr tajā ir arī norādīts, ka ir iespējami uzlabojumi sadarbībā un koordinācijā starp iesaistītajām KI, trauksmes celšanas procedūru izveidē un kontroles pasākumu stiprināšanā, lai veicinātu minētās krāpnieciskās darbības agrīnu atklāšanu un piemērotu turpmāko pasākumu veikšanu. Pētījumā arī tika norādītas vairākas darbības, kuru mērķis ir uzlabot sadarbību, konkrēti, dalībvalstu datubāzēs ietvertās informācijas apmaiņa KI starpā un ar zirgu dzimtas dzīvnieku operatoriem un uzlabota saziņa ar ieinteresētajām personām.

Attiecībā uz produktīvo zirgu dzimtas dzīvnieku vai to produktu importu ES no trešām valstīm – kaušanai paredzēti dzīvi dzīvnieki novērošanas periodā netika importēti. Dati liecina, ka 2022. gadā tika importēti gandrīz 14 000 tonnu ES tirgotās gaļas un, tāpat kā iepriekšējos gados, galvenā eksportētāja bija Argentīna, kurai sekoja Urugvaja, Kanāda, Austrālija un Apvienotā Karaliste. Pētījuma periodā tika novērota lejupejoša tendence attiecībā uz tonnām gaļas, kas importēta no trešām valstīm, it īpaši no Kanādas un Austrālijas.

Komisijas jaunākajos revīzijas ziņojumos³¹ tika ieteiktas spēcīgākas sistēmas un stingrāka noteikumu piespiedu izpilde trešās valstīs, lai palielinātu dzīvnieku izsekojamības efektivitāti. Minētie pasākumi ļautu identificēt iespējamās problēmas un tās izsekot, vienlaikus nodrošinot, ka ar noteiktām veterinārajām zālēm ārstētie dzīvnieki nav paredzēti lietošanai pārtikā.

Visbeidzot, pētījums parāda neatbilstības starp importa prasībām, kuras noteiktas Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/2292 un Padomes Direktīvā 96/22/EK, un apliecinājumu, kas iekļauts oficiālajos importa sertifikātos (kuros pašlaik ir prasīts apliecināt atbilstību sešu mēnešu periodā pirms kaušanas). Rezultātā konkurences apstākļi nav vienlīdzīgi.

4. NOVĒRTĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ IEINTERESĒTO PERSONU UN KOMPETENTO IESTĀŽU VIEDOKĻIEM PAR IESPĒJAMĀM ES DARBĪBĀM PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS UZLABOŠANAI

Pētījumā tika apkopoti valstu kompetento iestāžu un attiecīgo ieinteresēto personu ieteikumi par darbībām, kas, to ieskatā, palīdzētu uzlabot pašreizējo situāciju. Ieteikumus varēja iedalīt šādās četrās kategorijās: i) tādi, kas jau bija aplūkoti spēkā esošajos ES tiesību aktos (tādējādi to papildu novērtējums nav vajadzīgs), ii) tādi, kas bija īstenošanas stadijā, iii) tādi, kurus var īstenot saskaņā ar pašreizējo ES tiesisko regulējumu, un iv) tādi, kuru ieviešanai vajadzīgas izmaiņas attiecīgajos ES tiesību aktos. Minētie ieteikumi pētījumā tika novērtēti, ņemot vērā to iespējamo ietekmi uz sabiedrības veselību, dzīvnieku labturību, krāpšanas risku un vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem ar trešām valstīm.

Novērtējums parāda, ka lielākā daļa ieteikto darbību, kas ir īstenotas vai ko var īstenot saskaņā ar pašreizējo tiesisko regulējumu, uzlabos produktīvo zirgu dzimtas dzīvnieku veselību un labturību, nodrošinot lielāka skaita dzīvnieku likumīgu palikšanu pārtikas aprītē. Tas savukārt mazinātu risku, ka dzīvnieki netiek ārstēti, lai tos neizslēgtu no pārtikas aprites, un saistītos labturības riskus, ka šādi dzīvnieki tiks pamesti vai atstāti novārtā. Izslēgšanas gadījumu skaita samazināšana mazinātu arī stimulu veikt noziedzīgas darbības un krāpties. Tiktu labvēlīgi

³¹ Sk. revīzijas ziņojumus [DG\(SANTE\) 2018-6457](#) un [DG\(SANTE\) 2022-7448](#) attiecībā uz Urugvaju, [DG\(SANTE\) 2018-6458](#) attiecībā uz Kanādu, [DG\(SANTE\) 2018-6459](#) un [DG\(SANTE\) 2022-7442](#) attiecībā uz Argentīnu un [DG\(SANTE\) 2019-6653](#) un [DG\(SANTE\) 2019-6679](#) attiecībā uz Austrāliju.

ietekmēta arī sabiedrības veselība, jo mazinātos risks, ka izslēgtie dzīvnieki, kas ārstēti ar aizliegtām un neatļautām vielām, nelikumīgi atgriežas pārtikas aprītē.

4.1. Darbības, kas bija īstenošanas stadijā

4.1.1. BVS pārskatīšana

BVS pēdējo reizi tika atjaunināts 2013. gadā. Saskaņā ar VZ regulas 115. panta 5. punktu Komisija ir pieņēmusi Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2025/901. Šīs regulas pamatā ir Eiropas Zāļu aģentūras veikts zinātnisks izvērtējums³². Ar Regulu (ES) 2025/901 izveidotajā jaunajā sarakstā ir ietverta virkne vielu, kas apmierinās terapeitiskās vai diagnostikas vajadzības, kuras pašlaik nevar nodrošināt ar pieejamajām zālēm³³, vai sniegs papildu klīniskus ieguvumus salīdzinājumā ar citām pieejamajām iespējām.

4.2. Darbības, ko var īstenot saskaņā ar pašreizējo ES tiesisko regulējumu

4.2.1. Produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem paredzētu veterināro zāļu pieejamības palielināšana

Ar MAL regulu un VZ regulu tika ieviesti īpaši noteikumi, kuru mērķis ir palielināt atļauto veterināro zāļu pieejamību un kuri tādējādi tiek uzskatīti par svarīgiem faktoriem, kas veicina pašreizējās situācijas uzlabošanu. Minētie noteikumi cita starpā ietver MAL ekstrapolāciju³⁴, iespēju piešķirt TA ierobežotiem tirgiem³⁵, datu aizsardzības periodu pagarināšanu³⁶, iespēju vienam un tam pašam TA turētājam attiecībā uz kādām konkrētām veterinārām zālēm piešķirt vairāk nekā vienu TA³⁷ utt. Tomēr pētījumā ir arī norādīts, ka vajadzēs vairāk laika minēto VZ regulas noteikumu piemērošanai, lai pilnā mērā izmantotu tās potenciālu.

Pētījumā arī tika konstatēts, ka citās dalībvalstīs jau atļauto veterināro zāļu pieejamību varētu vēl uzlabot, piemēram, raiti īstenojot vēlākas atzīšanas procedūru (VAP)³⁸ un pieņemot stimulējošu maksas politiku, kas samazinātu šo veterināro zāļu apstiprināšanas un uzturēšanas izmaksas jaunajā(-ās) mērķa dalībvalstī(-īs).

Pētījumā tika noteiktas citas iespējamās ar zirgu dzimtas dzīvniekiem saistītas darbības, piemēram, ES finansēta/sponsorēta izpēte vai jaunas modelēšanas pieejas attiecībā uz MAL. Tomēr finansēšanas pasākumi, kas paredzēti atsevišķiem pieteikumu iesniedzējiem, būtu jāuzlūko piesardzīgi, jo tie varētu radīt tirgus izkropļojumu. Turklāt Komisija jau atbalsta inovatīvu rīku un metožu izstrādi ķīmikāliju iedarbības novērtēšanai un testēšanas ar dzīvniekiem mazināšanai, izmantojot ES finansētus instrumentus, piemēram, Partnerību ķīmikāliju radīto risku novērtēšanai (PARC)³⁹. Tomēr finansiāls atbalsts vai citas darbības,

³² *Scientific advice under Article 115(5) of Regulation (EU) 2019/6 for the establishment of a list of substances which are essential for the treatment of equine species, or which bring added clinical benefit compared to other treatment options available for equine species and for which the withdrawal period for equine species shall be six months* (EMA/CVMP/159047/2023, 2024. gada 18. jūlijs), pieejams [šeit](#).

³³ Veterinārās zāles, kas atļautas produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, vai zāles, kuras minētas VZ regulas 113. pantā.

³⁴ Regulas (EK) Nr. 470/2009 5. pants.

³⁵ Regulas (ES) 2019/6 23. pants.

³⁶ *Ibid.*, 39. un 40. pants.

³⁷ *Ibid.*, 54. apsvēruma.

³⁸ *Ibid.*, 53. pants.

³⁹ [Partnerība ķīmikāliju radīto risku novērtēšanai | PARC \(eu-parc.eu\)](#).

piemēram, pastiprināta sadarbība ES līmenī nolūkā iegūt klīniskus, uz pierādījumiem balstītus datus, būtu daļējs ieguldījums. Uzņēmumiem, it īpaši MVU, finansiālās problēmas rada arī izmaksas, kas saistītas ar atļauju piešķiršanu jaunajām VZ (ļoti augstas tādu atlieku izzušanas pētījumu izmaksas, kuri vajadzīgi droša izdalīšanās perioda noteikšanai), to uzturēšanas izmaksas (piem., gada maksa, maksa, kas saistīta ar izmaiņām, kurām ir vai nav vajadzīgs novērtējums), kā arī zemā atdeve no ieguldījumiem ierobežotā tirgus dēļ.

4.2.2. Zināšanu uzlabošana par pieejamajām zālēm, ko drīkst lietot produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem

Pētījumā tika noteiktas vairākas darbības, kurās vajadzīga sadarbība starp veterinārārstiem, nozares ieinteresētajām personām, regulējošajām iestādēm un pētniekiem, lai apmainītos ar zināšanām, paraugpraksi un sasniegumiem zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšanā, arī starptautiskā līmenī. Tās ietvertu konferenču organizēšanu, pētniecības iniciatīvas un tiešsaistes datubāzu izveidi. Jēgpilnus norādījumus varētu nodrošināt tādu ārstēšanas protokolu sagatavošana, kuros norādītas pieejamās veterinārās zāles un būtiskās vielas. Tajos varētu ietvert jaunāko informāciju par izmaiņām attiecīgajos ES vai valstu tiesību aktos, lai veterinārārsti uzzinātu par saviem jaunākajiem pienākumiem.

4.2.3. Kontrolu pastiprināšana attiecībā uz veterināro zāļu lietošanu produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem

Stingrāka attiecīgo tiesību aktu piespiedu izpilde attiecībā uz zāļu izmantošanu produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem palīdzētu mazināt krāpšanu pārtikas jomā un tādējādi aizsargāt sabiedrības veselību, vienlaikus pozitīvi ietekmējot arī dzīvnieku labturību. Pētījumā tika konstatēts, ka ir vajadzīga koordinēta attiecīgo KI un to nodaļu pieeja gan dalībvalstīs, gan starp tām, nodrošinot efektīvu informācijas un zināšanu apmaiņu. Pētījumā tika minēts, ka kontroļu uzlabošanai šajā jomā varētu izmantot pašreizējās valstu veterināro zāļu izrakstīšanas sistēmas datu vākšanai par receptēm. Tomēr, lai iegūtu sīkāku informāciju par veterināro zāļu izrakstīšanu un lietošanu atbilstīgi ārstēto dzīvnieku statusam pārtikas aprītē, būtu vajadzīga komunikācija ar valsts identifikācijas datubāzi.

4.2.4. Zirgu dzimtas dzīvnieku izsekojamības uzlabošana

Pētījumā tika noteiktas vairākas darbības izsekojamības uzlabošanai, piemēram, i) kopējas ES identifikācijas datubāzes izveide un izmantošana, ii) tiešas piekļuves datubāzēm piešķiršana privātajiem veterinārārstiem, lai viņi varētu nekavējoties reģistrēt izmaiņas dzīvnieku statusā pārtikas aprītē, un iii) dzīvnieku pasu digitalizācija. Tomēr minēto darbību mērķus var sasniegt, piemērojot spēkā esošos ES tiesību aktus.

Piemēram, piešķirot citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm (vai attiecīgā gadījumā deleģētajām struktūrām šajās dalībvalstīs) piekļuvi dalībvalsts datubāzei lasīšanas režīmā, būtu iespējams ieviest ES mēroga tiešsaistes sistēmu, kurā KI varētu skatīt informāciju par dzīvnieku identifikāciju, statusu pārtikas aprītē un pārvietošanu un apmainīties ar to. Piekļuvi minētajai sistēmai lasīšanas un rakstīšanas režīmā varētu nodrošināt arī atbildīgajiem veterinārārstiem, lai viņi varētu uzzināt dzīvnieka jaunāko statusu pārtikas aprītē un vajadzības gadījumā šo statusu atjaunināt. Līdztekus pases standarta (papīra) versijai var atļaut arī tās digitālo versiju (plastmasas kartes, viedkartes vai digitālas lietotnes pārnēsājamās elektroniskajās ierīcēs). Visbeidzot, paredzēto darbību, kuras mērķis ir valsts līmenī izveidot izpratnes veidošanas grupas, kas koncentrējas uz dzīvnieku identifikāciju,

varētu apvienot ar citām darbībām, kuru mērķis ir uzlabot sadarbību valstu KI ietvaros un veicināt veterinārārstu un dzīvnieku turētāju izpratni.

4.3. Darbības, kuru īstenošanai būtu vajadzīgas izmaiņas ES tiesību aktos

4.3.1. Veterināro zāļu elastīgākas izmantošanas veicināšana

Saskaņā ar pētījumu ieinteresētās personas ir lūgušas pieļaut papildu atkāpes no VZ regulas 106. panta 1. punkta, lai veterinārās zāles varētu izmantot saskaņā ar jaunākajiem zinātniskajiem ieteikumiem, pat ja šādi ieteikumi neatbilst zāļu aprakstam (ZA). Viens piemērs būtu ļaut veterinārārstam samazināt vai palielināt devu vai mainīt ievadīšanas biežumu vai ceļu. Saskaņā ar VZ regulu atkāpe no minētā panta attiecībā uz produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem ir iespējama tikai saskaņā ar 113. pantu, lasot to kopā ar 115. pantu. Ieinteresētās personas uzskata, ka šādas elastības nodrošināšana ļautu labāk pārvaldīt dzīvnieku slimības vai ievainojumus un sniegtu veterinārārstiem juridisko noteiktību šo dzīvnieku ārstēšanā. Tomēr, tā kā ārstētie dzīvnieki no pārtikas aprites tiek izslēgti tikai lietoto zāļu aktīvās vielas dēļ, ierosinātais elastīgums pašreizējo situāciju neuzlabotu.

Taču atkāpšanās no zāļu apraksta nozīmētu to, ka veterinārās zāles tiek izmantotas citādi, nekā paredzēts nosacījumos, kurus izvērtējušas TA piešķirējas kompetentās iestādes un kuri garantē attiecīgo veterināro zāļu kvalitāti, drošumu un iedarbīgumu. Tāpēc šādas atkāpes var radīt bažas par sabiedrības veselību, jo lielākas devas vai ilgāki dozēšanas režīmi var ietekmēt atļauto izdalīšanās periodu drošumu un atlieku klātbūtni pārtikā. Turklāt bažas par sabiedrības veselību pastāv arī saistībā ar rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem. Šai ziņā jebkura tāda atkāpe no zāļu apraksta, kuras rezultātā mazinātos attiecīgo veterināro zāļu iedarbīgums, negatīvi ietekmētu arī ārstētā dzīvnieka labturību.

4.3.2. Kritēriju izslēgšanai no pārtikas aprites grozīšana

Pētījumā tika ziņots par iespējamām darbībām, kuru mērķis ir novērst pastāvīgu izslēgšanu no pārtikas aprites, ieskaitot pagaidu izdalīšanās perioda klauzulu (piem., no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam), ja tiek izmantotas veterinārās zāles, kuru dēļ dzīvnieks tiek izslēgts, vai izslēgšanu administratīvu iemeslu dēļ, piemēram, novēlotas dzīvnieka identifikācijas vai aizstājējpasēs izdošanas gadījumā⁴⁰.

Saskaņā ar pētījumu ieinteresētās personas apgalvoja, ka ar viena gada izdalīšanās periodu varētu pietikt, lai izdalītos gandrīz visas veterināro zāļu atliekas. Tomēr izdalīšanās periodi būtu jāaprēķina katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā veterināro zāļu visu sastāvu (piem., aktīvo vielu un palīgvielas), ievadīšanas ceļu un dozēšanas režīmu. Šis pasākums nākotnē ļautu dzīvniekiem saņemt plašāku veterināro ārstēšanu, vienlaikus paliekot pārtikas aprītē. Tomēr šos dzīvniekus nedrīkstētu ārstēt ar aizliegtām vielām, un būtu vajadzīgi stingri uzraudzības procesi, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots izdalīšanās periods.

Dažas ieinteresētās personas uzskata, ka šis ieteikums radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā pret importu no trešām valstīm. Tomēr šāds pasākums nozīmētu produktīvo zirgu dzimtas dzīvnieku atšķirīgu ārstēšanu saskaņā ar ES tiesību aktiem, un tā rezultātā patērētāju aizsardzības līmenis attiecībā uz šo sugu būtu zemāks nekā attiecībā uz

⁴⁰ Ja vien operators nevar apmierinoši pamatot, ka zirgu dzimtas dzīvnieka statusu "paredzēts nokaušanai, lai lietotu pārtikā" ārstēšana nav ietekmējusi.

citām dzīvnieku sugām (piem., liellopiem, aitām, cūkām, mājpūtniem u. c.). Tas savukārt varētu apdraudēt zirga gaļas reputāciju un patērētāju attieksmi pret to.

Šis priekšlikums varētu palīdzēt risināt dažas ar dzīvnieku labturību saistītas problēmas (piem., to, ka dzīvnieki nesaņem vajadzīgo ārstēšanu, lai izvairītos no izslēgšanas) un nākotnē samazināt izslēgto dzīvnieku skaitu, tādējādi novēršot to nelikumīgu atgriešanu pārtikas aprītē. Tomēr pastāvīgas izslēgšanas no pārtikas aprites atcelšanu un pagaidu izdalīšanās perioda klauzulas iekļaušanu nevarētu piemērot dzīvniekiem, kas ir izslēgti pašlaik, jo rezultātā dzīvnieki, kas ārstēti ar aizliegtām vielām, varētu atkal nonākt pārtikas aprītē.

4.3.3. *Zirgu dzimtas dzīvnieku sistemātiska izslēgšana no pārtikas aprites*

Šis ierosinātais pasākums attiektos uz visiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, izņemot tos, kas īpaši audzēti pārtikas ražošanai. Kā ziņots pētījumā, atpūtas/sacīkšu dzīvnieku un produktīvo dzīvnieku nošķiršana būtu sarežģīta, jo zirgu dzimtas dzīvnieks visā savas dzīves laikā neietilpst tikai vienā kategorijā. Tāpēc, izveidojot standarta kategoriju “zirgu dzimtas lolojumdzīvnieks” un tādējādi šādu dzīvnieku izslēdzot no pārtikas aprites jau kumeļa vecumā, rastos vairākas problēmas. Vajadzība dzīvnieku uzturēt visa mūža garumā varētu ietekmēt šo dzīvnieku labturību, jo tie kļūtu par izmaksu ziņā lielu slogu un tiem nebūtu alternatīva izmantojuma, un tas radītu neparedzamas sekas saistībā ar dzīvnieku atstāšanu novārtā vai pamešanu. Rezultātā, visticamāk, palielinātos tādu krāpniecisku un noziedzīgu darbību skaits, kuru mērķis ir šos izslēgtos dzīvniekus nelikumīgi atgriezt pārtikas aprītē. Tas savukārt acīmredzami negatīvi ietekmētu sabiedrības veselību, jo šie dzīvnieki varētu būt ārstēti ar aizliegtām vielām, attiecībā uz kurām nav iespējams noteikt drošu MAL.

5. SECINĀJUMI

Zirgu dzimtas dzīvnieku izslēgšanu no pārtikas aprites ārstēšanas dēļ galvenokārt izraisa tādu zāļu trūkums, kas ļautu ārstētajam dzīvniekam palikt pārtikas aprītē.

Šajā saistībā ļoti svarīga būtu sadarbība starp visām ieinteresētajām personām, kas veicina inovāciju un produktīvo zirgu dzimtas dzīvnieku veterināro zāļu izstrādi (dzīvnieku turētājiem, veterinārārstiem, akadēmiskajām aprindām, dzīvnieku veselības nozari un regulējošajām iestādēm), lai apzinātu pašreizējās vajadzības, noteiktu par prioritāti to izpēti un veicinātu tehnoloģiju pārneš, produktu izstrādi un regulatīvos pasākumus, kuru rezultātā veterinārās zāles tiktu atļautas un paturētas tirgū.

Vajadzēs vairāk laika, lai tiktu sasniegts pilns VZ regulas potenciāls un palielināta zāļu pieejamība. To veicinās pakāpeniska pieteikumu iesniegšana tādu veterināro zāļu atļaujas saņemšanai, kuras atzītas par atbilstīgām ierobežotiem tirgiem. Tādu veterināro zāļu plašāku pieejamību ES, kas jau ir atļautas citās dalībvalstīs, varētu vēl vairāk uzlabot, raiti īstenojot VAP un pieņemot pievilcīgu maksas politiku, kas samazinātu šo zāļu apstiprināšanas un uzturēšanas izmaksas jaunajā(-ās) mērķa dalībvalstī(-īs). Turklāt zāļu pieejamību palīdzēs palielināt arī jaunais BVS, nodrošinot terapeitiskās vai diagnostikas vajadzības, kuras pašlaik nevar apmierināt ar zālēm, ko var izmantot produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem.

Svarīga loma veterināro zāļu izrakstīšanā un lietošanā saskaņā ar ES un valstu noteikumiem ir veterinārārstiem. Tā ietver zirgu dzimtas dzīvnieku izslēgšanu no pārtikas aprites ārstēšanas dēļ. Veterinārārstiem ciešā sadarbībā ar valstu KI būtu arī turpmāk jāpalīdz uzlabot

veterinārārstu un dzīvnieku turētāju informētību par attiecīgajiem tiesību aktiem, proti, tiem, kuri attiecas uz zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju un veterinārās ārstēšanas izmantošanu un reģistrēšanu. Tas var ietvert valsts pamatnostādņu vai īpašu ārstēšanas protokolu izstrādi, arī attiecībā uz zāļu lietošanu citādi, nekā paredzēts TA nosacījumos, un BVS iekļauto vielu lietošanu, vai īpašu apmācības kampaņu organizēšanu (arī saistībā ar attiecīgo valsts vai ES tiesību aktu atjaunināšanu).

Lai atklātu krāpnieciskas darbības un neatbilstību piemērojamiem ES noteikumiem, būtiska ir pastiprināta sadarbība un koordinācija starp iesaistītajām valstu KI, kā arī stingrāka prasību piespiedu izpilde. Šāda pastiprināta sadarbība ietvertu valstu datubāzēs esošās informācijas par zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju, pārvietošanu un statusu pārtikas aprītē apmaiņu starp dalībvalstu KI un arī ar zirgu dzimtas dzīvnieku operatoriem, maksimāli izmantojot spēkā esošo tiesību aktu potenciālu. To varētu papildināt arī labākas komunikācijas un izpratnes veidošanas kampaņas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām. Krāpšanas signālu agrīnai atklāšanai un kompetento iestāžu attiecīgo kontroles darbību sākšanai būtiskas ir arī stabilas, labi izstrādātas trauksmes celšanas procedūras.

Iepriekš minēto darbību īstenošana veicinās pašreizējās situācijas uzlabošanu. Nodrošinot piemērotākas ārstēšanas pieejamību zirgu dzimtas dzīvniekiem un novēršot to izslēgšanu no pārtikas aprites un iespējamus ar labturību saistītus riskus (piem., risku, ka dzīvnieki netiek ārstēti, lai izvairītos no izslēgšanas), tiks uzlabota dzīvnieku labturība. Samazinot izslēgto dzīvnieku skaitu, mazināsies arī noziedzīgu darbību un krāpšanas iespējamība, kā arī riski, ko šīs darbības rada sabiedrības veselībai un dzīvnieku labturībai. Visbeidzot, pastiprināta ES tiesību aktu noteikumu piespiedu izpilde arī palīdzēs radīt tādu vidi, kas vairāk attur no krāpšanas.

Nemot vērā iepriekš minēto, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstu KI un ieinteresētajām personām veicinās iepriekš minēto darbību īstenošanu saskaņā ar spēkā esošo ES tiesisko regulējumu, lai i) palielinātu zāļu pieejamību produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, ii) uzlabotu veterinārārstu un dzīvnieku turētāju izpratni par ES noteikumiem attiecībā uz zāļu izmantošanu produktīvajiem zirgu dzimtas dzīvniekiem un to izslēgšanu no pārtikas aprites un iii) pastiprinātu sadarbību un koordināciju starp valstu kompetentajām iestādēm, kā arī piespiedu izpildes pasākumus.

Runājot par vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem attiecībā pret importu no trešām valstīm – Komisija gatavo priekšlikumu grozījumam Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2020/2235⁴¹ III pielikumā un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2021/403⁴² II pielikumā saistībā ar sertifikātu paraugiem, kas vajadzīgi noteiktu mājas un savvaļas medījamo nepārnadžu produktu un noteiktu kategoriju zirgu sūtījumu ieviešanai ES. Ar šo grozījumu atbilstīgajos sertifikātos

⁴¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/2235 (2020. gada 16. decembris), ar ko attiecībā uz tādu veterināro, oficiālo un veterināro/oficiālo sertifikātu paraugiem, kuri paredzēti noteiktu kategoriju dzīvnieku un preču sūtījumu ieviešanai Savienībā un pārvietošanai pa to, un šādu sertifikātu sakarā veicamo oficiālo sertificēšanu nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/429 un (ES) 2017/625 piemērošanai un atceļ Regulu (EK) Nr. 599/2004, Īstenošanas regulu (ES) Nr. 636/2014 un (ES) 2019/628, Direktīvu 98/68/EK un Lēmumu 2000/572/EK, 2003/779/EK un 2007/240/EK (OV L 442, 30.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/2235/OJ).

⁴² Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/403 (2021. gada 24. marts), ar ko attiecībā uz tādu veterināro un veterināro/oficiālo sertifikātu paraugiem, kuri paredzēti noteiktu kategoriju sauszemes dzīvnieku un to reproduktīvo produktu sūtījumu ieviešanai Savienībā un pārvietošanai starp dalībvalstīm, un šādu sertifikātu sakarā veicamo oficiālo sertificēšanu nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/429 un (ES) 2017/625 piemērošanai un atceļ Lēmumu 2010/470/ES (OV L 113, 31.3.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/403/OJ).

ietvertais apliecinājums tiks saskaņots ar ES prasībām, kas attiecībā uz visu dzīvnieka mūžu noteiktas Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/2292 un Padomes Direktīvā 96/22/EK, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, piemērojot pašlaik spēkā esošos noteikumus.

Turklāt Komisija turpinās veikt eksportētājvalstu revīziju, lai izvērtētu to oficiālās kontroles sistēmas attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes produktiem – arī zirga gaļu –, ko paredzēts eksportēt uz ES.

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

<i>AMR</i>	Rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem
KI	Kompetentā iestāde
BVS	Būtisko vielu saraksts
TA	Tirdzniecības atļauja
MAL	Maksimālais atlieku līmenis
DV	Dalībvalsts
ZA	Zāļu apraksts
VAP	Vēlākas atzīšanas procedūra
TV	Trešās valstis
VZ	Veterinārās zāles